

Teorie a praxe kurikula předškolního vzdělávání

Zora Syslová, Hana Sedláčková

2. ŠVP a koncepce pedagogické práce

1. Tvorba ŠVP PV
2. Okruhy informací v ŠVP PV

Tvorba ŠVP PV

Pro analýzu ŠVP PV platí pouze hodnocení, zda je nebo není v souladu s platný RVP PV (vydán v roce 2004) – § 5, odst. 1 školského zákona.

- +** = ano, je plně v souladu, obsahuje vše, co RVP PV požaduje, je jasný, přehledný a srozumitelný.
- = některá část daná RVP PV zcela chybí (je vynechána), není úplná, je chaotický, nesrozumitelný.

Analýza

KRITÉRIA
(Ukazatele kvality)

Analýza

X

Kde jsme

//

ŠVP

Kam jdeme

Evaluace

//

Kam jsme došli

Zpracování ŠVP PV

Písemný dokument by měl být:

- ❖ **spíše stručný** – asi 20 stran (Je možno do něho nahlížet, pořizovat opisy, výpisy či kopie ,větší detaily a podrobnosti metodické a pracovní povahy do ŠVP PV proto nepatří)
- ❖ **jasný** – sjednocená terminologie odpovídající platným školským dokumentům, bez zbytečného užívání odborných termínů
- ❖ **přehledný** – členění, výrazné nadpisy, logická návaznost jednotlivých částí (pomáhá uvedení obsahu)

Zpracování ŠVP PV

Písemné zpracování ŠVP PV:

Celkový rozsah ŠVP PV není stanoven. Pro vnitřní potřebu školy může obsahovat interní přílohu, resp. různé přílohy. Ty mohou blíže specifikovat ŠVP PV či dokládat v něm uvedené skutečnosti či informace (např. prováděcí předpisy, jmenovité údaje či pokyny nebo jiné informace interní, metodické či ryze pracovní povahy), které nejsou určeny ke zveřejnění, ale které jsou důležité pro práci školy či učitelů, popř. pro další zájemce.

ŠVP PV by měl být společným východiskem pro práci pedagogů v rámci jednotlivých tříd. Na jeho základě a v souladu s ním by si měl učitel připravovat svůj plán – třídní vzdělávací program (TVP) tak, aby svým obsahem odpovídal věku, možnostem, zájmům a potřebám dětí konkrétní třídy a svou formou způsobu práce učitele.

(Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, VÚP Praha)

Okruhy informací které musí ŠVP PV obsahovat

RVP PV – 12. kapitola: Zásady pro zpracování ŠVP

- identifikační údaje o mateřské škole
- obecná charakteristika školy
- podmínky vzdělávání
- organizace vzdělávání
- charakteristika vzdělávacího programu
- vzdělávací obsah
- evaluační systém + pedagogická diagnostika

PŘÍLOHY ŠVP PV

- ▶ ROČNÍ PLÁNY
- ▶ PROVOZNÍ ŘÁD
- ▶ ŠKOLNÍ ŘÁD
- ▶ TŘÍDNÍ PROGRAMY
- ▶ EVALUAČNÍ ZPRÁVY
- ▶ ANALÝZA
- ▶ ROZVRŽENÍ PŘÍMÉ VYUČOVACÍ POVINNOSTI
- ▶ DALŠÍ.....

Identifikační údaje o škole

Je třeba uvést:

- ▶ název dokumentu (Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání), může být doplněn motivačním názvem, který program;
- ▶ název školy, sídlo, případně kontakty;
- ▶ statutární zástupce, zpracovatele programu (jména nebo pozice zpracovatelů);
- ▶ údaje o zřizovateli;
- ▶ číslo jednací;
- ▶ platnost dokumentu.

Obecná charakteristika školy

Obecná charakteristika je přehledem základních informací o mateřské škole. Je třeba uvést:

- ▶ velikost školy (kapacita školy/tříd, počet tříd, počet pracovníků);
- ▶ lokalita školy (v jakém prostředí se škola nachází);
- ▶ charakter a specifika budovy/budov.

Dále je možné uvést informace o dopravní dostupnosti školy, informace z historie apod.

Podmínky vzdělávání

- ▶ věcné podmínky;
- ▶ životospráva;
- ▶ psychosociální podmínky;
- ▶ organizace;
- ▶ řízení mateřské školy;
- ▶ personální a pedagogické zajištění;
- ▶ spoluúčast rodičů;
- ▶ podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami;
- ▶ podmínky vzdělávání dětí nadaných
- ▶ podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let.

- ▶ Oblast vyjadřuje konkrétní podobu jednotlivých podmínek v mateřské škole, nikoliv požadavky opsané z RVP PV. Kromě popisu současného stavu podmínek ve škole **zahrnuje návrhy na další úpravu podmínek, které jsou potřebné pro zefektivnění vzdělávání, včetně časového harmonogramu** pro efektivní a systematické zlepšování podmínek vzdělávání.

Skupinová práce

- ▶ Prostudujte ukázkou, srovnejte její obsah s požadavky RVP PV a rozhodněte, zda je tento okruh s požadavky v souladu
- ▶ Prezentujte zjištění a uveďte důvody svého rozhodnutí

Organizace vzdělávání

ŠVP informuje o vnitřním uspořádání školy, organizaci vzdělávání na úrovni školy a jednotlivých tříd.

- ▶ počet tříd včetně bližší charakteristiky (z hlediska počtu dětí, jejich věku a potřeb, z hlediska uplatňovaných metod a forem práce, zaměření třídy apod.);
- ▶ pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd (věkově homogenní/heterogenní uspořádání, sourozenecké vazby, zohledňování přání rodičů apod.);
- ▶ **výčet činností, při kterých je zajištěno souběžné působení dvou učitelů v každé třídě;**
- ▶ kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy (forma zveřejnění, odpovědná osoba; není nutné uvádět konkrétní podobu kritérií – mohou se měnit);
- ▶ **v případě, že mateřská škola uskutečňuje individuální vzdělávání dle § 34b školského zákona, může v ŠVP popsat pravidla organizace tohoto vzdělávání.**

Charakteristika vzdělávacího programu

Obsahuje:

- ▶ zaměření školy (profilace školy, zaměření, přihlášení ke konkrétnímu modelu);
- ▶ dlouhodobé cíle vzdělávacího programu;
- ▶ metody a formy vzdělávání, které jsou ve škole uplatňovány;
- ▶ popis zajištění průběhu vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami, dětí nadaných (včetně popisu pravidel pro tvorbu, realizaci a vyhodnocení PLPP a IVP);
- ▶ Popis zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Skupinová práce

- ▶ Prostudujte ukázkou, srovnejte její obsah s požadavky RVP PV a rozhodněte, zda je tento okruh s požadavky v souladu
- ▶ Prezentujte zjištění a uveďte důvody svého rozhodnutí

Vzdělávací obsah

Podstatnou součástí každého ŠVP je konkrétní vzdělávací nabídka uspořádaná do ucelených částí, v případě předškolního vzdělávání do *integrovaných bloků*.

Obsahuje:

- ▶ hlavní smysl integrovaného bloku (záměry, respektive co přinese jeho realizace rozvoji a vzdělávání dětí; **klíčové kompetence, které jsou rozvíjeny**);
- ▶ obsah integrovaného bloku (dílčí témata či obsahy).

Pokud mateřská škola nabízí dětem, popř. i jejich rodičům další služby, které probíhají mimo pravidelnou provozní dobu zařízení, mimo pracovní dobu učitelů a které jsou realizovány za úplatu (např. různé kroužky pro děti, příležitostná večerní či víkendová péče o děti, příležitostná péče o další děti – např. o sourozence, samostatné programy pro rodiče apod.), jedná se o aktivity (služby) „nadstandardní“, které nejsou součástí ŠVP a nemohou být uplatňovány na úkor jeho rozsahu a kvality.

Evaluační systém a pedagogická diagnostika

Popisuje:

- ▶ oblasti autoevaluace (co se bude sledovat);
- ▶ prostředky autoevaluace (metody a techniky);
- ▶ časový plán;
- ▶ odpovědnost učitelů (kdo odpovídá za sběr dat, vyhodnocování a plán opatření pro zachování kvality, nápravu nebo další zkvalitnění v dané oblasti), popř. další pravidla.

Děkuji za pozornost.

